

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

צמחי מרפא ברפואה ובבריאות האדם - 65644

תאריך עדכון אחרון 25-12-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדעי התזונה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: רחובות

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' זהרה יניב בכרך

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: zoharayb@netvision.net.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתאום

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקדמה והגדרת מונחים. אבני דרך בשימוש בצמחי מרפא במשך הדורות לפי המסורות בתרבויות השונות.

אתנובוטניקה כמדע לחקר פולקלור ושימוש בצמחי מרפא בישראל ובעולם. אספקטים כימיים וביולוגיים של צמחי מרפא.

קבוצות החמרים הפעילים בצמחי מרפא: אלקלואידים, גליקוזידים, טנינים, שמנים אתרים ועוד. השפעות רפואיות ופיסילוגיות של חומרי טבע מזוהים ומיצויים של צמחי מרפא על מערכות שונות בגוף האדם: מערכת העיכול, מערכת הדם והלב, מערכת העצבים, מערכת העור והנשימה, מחלות ממאירות. צמחי תבלין וצמחי בושם.

מטרות הקורס:

1. לקבל ידע בסיסי אודות השימוש בצמחי מרפא ברפואה מודרנית.
2. להכיר שיטות חדשות הנהוגות במחקר צמחי מרפא.
3. לקבל כלים להערכת הסכנות והעובדות בשימוש בצמחי מרפא.
4. לקבל כלים להערכת האינטרקציות בין תרופות לצמחי מרפא.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. לזהות עובדות מול שרלטנות בגישה לשימוש בצמחי מרפא.
2. להגדיר שימוש נכון בצמחי מרפא
3. לאמת, לבקר, להעריך ולהשוות אינפורמציה מבוססת מדע בנושאי הקורס.

דרישות נוכחות (%) :

50

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- מבוא: היבטים הסטוריים, מינוחים והגדרות. שבוע 1: הבסיס למקר בוטניקה אתנית בישראל. שבוע 2: הבטים ביולוגיים של חומרי טבע בצמחים. שבוע 3,4: הבטים כימיים של חומרי טבע בצמחים. שבוע 5: שמנים וצמחים חיוניים- היבטים רפואיים. שבוע 6: תבלינים מרחבי העולם- היבטים רפואיים. שבוע 7: שימוש בצמחי רפואה ברפואה מודרנית לבעיות לב ודם. שבוע 8: שימוש בצמחי רפואה לבעיות מערכת העיכול. שבוע 9,10: שימוש בצמחי רפואה ברפואת מערכת העצבים (זכרון, כאב, דכאון). שבוע 11: שימוש בצמחי מרפא בחקר הסרטן, מניעה וריפוי.

חומר חובה לקריאה:

Bibliography

1. Evans WC. 2002. Trease and Evans Pharmacognosy 15th ed. Edinburgh UK.
2. Bruneton J. 1995. Pharmacognosy, Phytochemistry, Medicinal plants. Lavoisier, Paris.
3. Yaniv Z and Bachrach, U. Handbook of Medicinal Plants. 2005. The Haworth Press. NY..
4. Barnes J Anderson LA Phillipson JD 2002. Herbal Medicine 2ed ed. Pharmaceutical Press.
5. Blumenthal M Goldberg A Brinckmann J. 2000. Herbal medicine- Expande Commission E Monographs. Newton (MA): Integrative Medicine Communications.
6. Capasso F., Gaginella, TS, Grandolini, G and Izzo, AA. 2003. Phytotherapy. A quick reference to herbal Medicine. Springer-Verlag Press. New-York.
7. פארן מ. וא. טשרני 1997. צמחי מרפא ברפואה המודרנית. כרך א, ב אקדמון, פארן מ. 2003. ספר רפואת הצמחים. יריד הספרים. ירושלים.
9. פלביץ ד. וז. יניב. 2008. צמחי המרפא של ארץ ישראל. תמוז מודן.
10. פלביץ ד. יניב ז. דפני א. פרידמן י. 1985. סקר צמחיית הבר בישראל כמקור לתרופות. המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח.

חומר לקריאה נוספת:

מאמרים רלוונטים מתוך ספרות מדעית הזמינה לסטודנטים

מרכיבי הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %

מידע נוסף / הערות:

יש לעתים הרצאות אורח